

Latvijas Republikas Konkurences padome

2010. gada publiskais pārskats

SATURS

Konkurences padomes priekšsēdētājas uzruna	3
I. Pamatinformācija	4
1.1. Konkurences padomes struktūra.....	5
II. Konkurences padomes darbības rezultāti 2010. gadā	6
2.1. Konkurences padomes pieņemtie lēmumi.....	7
2.2. Tiesvedība.....	9
2.3. Konkurences likuma pārkāpumu izmeklēšana	10
2.4. Tirgus uzraudzība	13
2.5. Normatīvo aktu pilnveidošana.....	15
2.6. Starptautiskā sadarbība	16
III. Konkurences padomes pārvaldība	19
3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	19
3.2. Personāls.....	20
3.3. Iestādes darbības uzlabošana.....	21
IV. Komunikācija ar sabiedrību	23
V. Plāni 2011. gadam.....	25

KONKURENCES PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJAS UZRUNA

Vēršoties pret konkurences tiesību pārkāpumiem, kā arī nepamatotiem brīvas konkurences ierobežojumiem normatīvajos aktos, Konkurences padome tiecas radīt tādu uzņēmējdarbības vidi, kurā katram tirgus dalībniekam ir iespēja veikt ekonomisko darbību brīvas un godīgas konkurences apstākļos, apzinoties, ka tieši vienlīdzīga uzņēmumu sāncensība veicina izaugsmi un patērētājiem nodrošina zemākas cenas un plašāku izvēli.

Skaitļu valodā Konkurences padomes pērnajā gadā paveikto raksturo 43 pieņemtie lēmumi, no kuriem sešu ietvaros konstatēti konkurences tiesību pārkāpumi, par kuriem kopumā astoņiem uzņēmumiem un vienai profesionālajai asociācijai piemēroti naudas sodi 178 717,93 latu apmērā.

Savukārt aiz šiem skaitļiem slēpjas trīs pirmie lēmumi kopš īpaša ražotāju/piegādātāju un lielo mazumtirdzniecības ķēžu attiecību regulējuma ieviešanas Konkurences likumā, tādējādi ne vien risinot konkrētās situācijas, bet arī radot praksi, kuru atkarīgās pozīcijās esošie piegādātāji turpmāk varēs izmantot, veidojot savu sadarbību ar lielveikaliem.

Tāpat 2010. gadā izvērtēti vairāki būtiski apvienošanās darījumi, kad, ņemot vērā to iespējamo lielo ietekmi uz konkurences situāciju tirgū, bijusi nepieciešama padziļināta izpēte, kā arī saistošu noteikumu, kas novērš kaitējumu konkurencei, izstrāde.

Lai savas kompetences ietvaros mazinātu ekonomiskās krīzes negatīvo ietekmi uz tautsaimniecību, par darbības prioritāti Konkurences padome bija izvirzījusi to tirgu uzraudzību, kas būtiski ietekmē Latvijas iedzīvotāju ikdienas izdevumus. 2010. gada laikā tika noslēgtas uzraudzības 10 tirgus sektoros. Pamatojoties uz to ietvaros gūto informāciju, ierosinātas astoņas lietas par iespējamiem Konkurences likuma pārkāpumiem. Tāpat, ja tas bijis vajadzīgs, nozares atbildīgās institūcijas informētas par nepieciešamām izmaiņām normatīvajā regulējumā, kā arī Konkurences padomes mājas lapā publiskoti ziņojumi par uzraudzību ietvaros gūtajiem secinājumiem.

Tirgus uzraudzības kā darbības prioritāte Konkurences padomei būs aktuālas arī 2011. gadā – 2010. gadam noslēdzoties, iestāde turpina izpēti 17 dažādos tirgos, tai skaitā vērtējot cukura realizāciju, zāļu izplatīšanu, degvielas mazumtirdzniecību un citas patērētājiem būtiskas nozares.

Ar nemainīgi asu uzmanību Konkurences padome arī turpmāk lūkos atklāt un novērst smagākos konkurences tiesību pārkāpumus – aizliegtas vienošanās un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, savukārt īpašu uzmanību 2011. gadā iestāde plāno pievērst normatīvās bāzes uzlabošanai, stiprinot savas iespējas aizstāvēt godīgu konkurenci, kā arī komunikācijai, meklējot veidus, kā labāk uzrunāt savas mērķauditorijas.

No palīdzības saņēmējiem kļūstot par tās sniedzējiem, 2011. gadā Konkurences padome uzsāks dalību Moldovas, Rumānijas, Latvijas un Austrijas konkurences iestāžu mērķsadarbības projektā, sniedzot atbalstu Moldovas konkurences aizsardzības aģentūrai konkurences un valsts atbalsta politikas ieviešanā un īstenošanā.

Ieva Jaunzeme
Konkurences padomes priekšsēdētāja

I. PAMATINFORMĀCIJA

Latvijas Republikas Konkurences padome ir tiešās valsts pārvaldes iestāde, kas darbojas Ekonomikas ministrijas pārraudzībā un īsteno valsts politiku konkurences attīstības un aizsardzības jautājumos. Konkurences padomes neatkarība, veicot izmeklēšanas un pieņemot lēmumus, ir noteikta Konkurences likumā.

Konkurences padomes mērķis ir nodrošināt iespēju katram tirgus dalībniekam veikt ekonomisko darbību brīvas un godīgas konkurences apstākļos, kā arī nodrošināt labvēlīgus apstākļus konkurences saglabāšanai, aizsardzībai un attīstībai sabiedrības interesēs.

Konkurences padomes uzdevumi un tiesības ir noteiktas Konkurences likumā, Reklāmas likumā, Eiropas Padomes regulā Nr. 1/2003 „Par konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 81. un 82. pantā”, Ministru kabineta 2008. gada 29. septembra noteikumos Nr. 795 „Konkurences padomes nolikums” un citos normatīvajos aktos.

Ar savu darbību iestāde īsteno budžeta programmas „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.00.00) apakšprogrammu „Konkurences politikas ieviešana” (26.02.00).

Konkurences padomes uzdevumi:

1. Nodrošināt konkurenci regulējošo tiesību aktu visaptverošu piemērošanu, lai:
 - tirgus dalībnieki neslēgtu aizliegtas vienošanās;
 - apvienošanās gadījumā nenotiktu tādas izmaiņas konkrētajā tirgū, kas varētu negatīvi ietekmēt patērētājus un citus tirgus dalībniekus;
 - tirgus dalībnieki neizmantoju ļaunprātīgi savu dominējošo stāvokli, tādējādi negatīvi ietekmējot citus tirgus dalībniekus un patērētājus;
 - tirgus dalībnieki neizplatītu tādu maldinošu reklāmu, kura būtiski ietekmē konkurenci kopumā;
2. Atbilstoši Konkurences padomes kompetencei veicināt konkurenci tajos tirgos, kur nav konkurences vai tā ir ierobežota;
3. Nodrošināt, lai citu valsts institūciju izstrādātie normatīvie akti nodrošinātu konkurences aizsardzību, saglabāšanu un attīstību;
4. Nodrošināt, lai sabiedrība saņemtu plašu informāciju par konkurences ietekmi uz tirgus darbību un iedzīvotāju labklājību;
5. Nodrošināt, lai Latvijas intereses tiktu pilnvērtīgi pārstāvētas attiecīgajās Eiropas Savienības un starptautiskajās organizācijās.

Konkurences padomes darbības virzieni ir konkurences aizsardzība, konkurences veicināšana, kā arī iestādes lomas stiprināšana Eiropas Savienības tiesību aktu izstrādē, izpildē un starptautiskajās organizācijās un sadarbības tīklos.

Šo darbības virzienu ietvaros 2010. gadam Konkurences padome bija izvirzījusi noteiktas prioritātes – atklāt un novērst smagākos Konkurences likuma pārkāpumus (karteļa vienošanās un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu), veikt plašas tirgus uzraudzības aktivitātes, lai savas kompetences ietvaros novērstu konkurences kropļojumus patērētājiem īpaši būtiskos tirgos, kā arī pilnveidot sadarbību ar citām valsts pārvaldes iestādēm un turpināt sabiedrības informēšanas aktivitātes.

1.1. Konkurences padomes struktūra

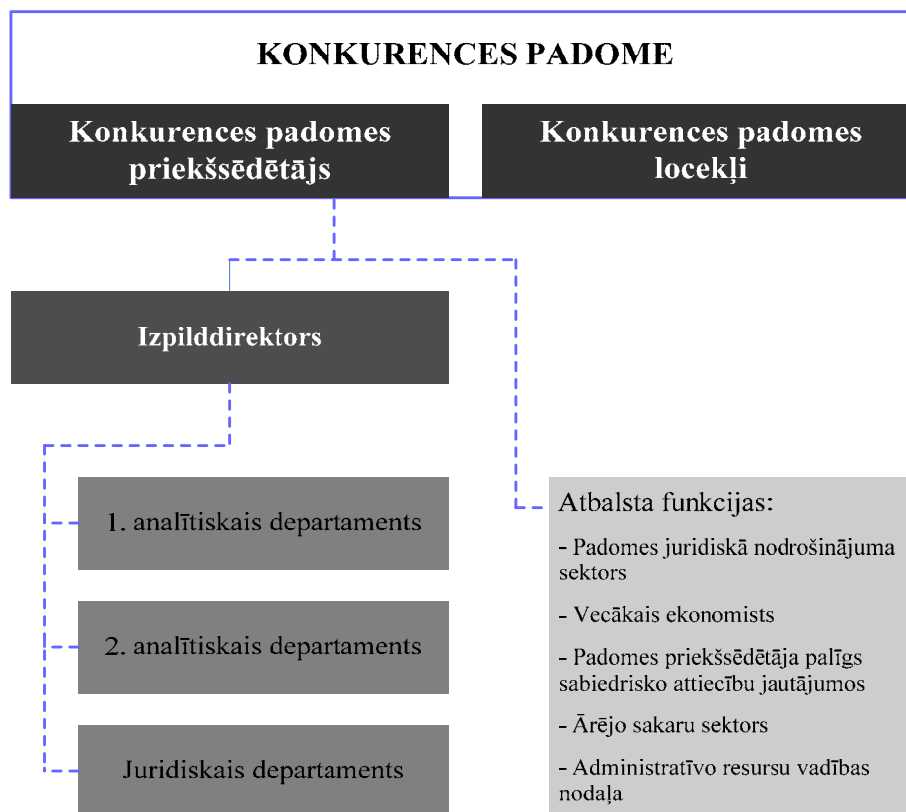
Saskaņā ar Konkurences padomes reglamentu, kurā noteikta tās struktūra, kompetences sadalījums, vadība un darba organizācija, Konkurences padomes sastāvā ietilpst koleģiālā lēmējinstītūcija, patstāvīgās struktūrvienības un izpildinstītūcija (skat. 1. att.):

1. Lēmējinstītūcija – Konkurences padome

Konkurences padomes sastāvā ir tās priekšsēdētājs un divi Konkurences padomes locekļi. Konkurences padomi vada Konkurences padomes priekšsēdētājs. Konkurences padomes priekšsēdētāju un Konkurences padomes locekļus pēc ekonomikas ministra ieteikuma amatā apstiprina Ministru kabinets. Priekšsēdētāja un padomes locekļu pilnvaru laiks ir pieci gadi, tāpat šīs amatpersonas iespējams iecelt amatā atkārtoti. Konkurences padomes priekšsēdētāja pakļautībā darbojas padomes struktūrvienības (Administratīvo resursu vadības nodaļa un Ārējo sakaru sektors), kā arī padomes juridiskā nodrošinājuma sektora vadītājs, vecākais ekonomists un padomes priekšsēdētāja palīgs sabiedrisko attiecību jautājumos.

2. Izpildinstītūcija – Izpilddirekcija:

Konkurences padomes darbu nodrošina Izpilddirekcija, kas pilda ekspertu funkcijas, sagatavo dokumentus un lēmumu projektus izskatīšanai Konkurences padomes sēdēs un īsteno Konkurences padomes pieņemto lēmumu izpildi. Tās darbu vada izpilddirektors, kas ir tieši pakļauts Konkurences padomes priekšsēdētājam. Izpilddirekcijas struktūrvienības – trīs analītiskie departamenti un Juridiskais departaments – izskata iesniegumus un izmeklē iespējamās Konkurences likuma pārkāpumus, sagatavo atzinumus un lēmumu projektus, veic konkurences vides uzraudzību konkrētos tautsaimniecības sektoros un nodrošina lēmumu tiesiskā pienākuma izpildes kontroli.

1. attēls. Konkurences padomes struktūras shēma

II. KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS REZULTĀTI 2010. GADĀ

2010. gadā Konkurences padome ir sasniegusi visus plānotos rezultātīvos rādītājus, kas iestādei noteikti budžeta apakšprogrammas „Konkurences politikas ieviešana” ietvaros (skat. tabulu).

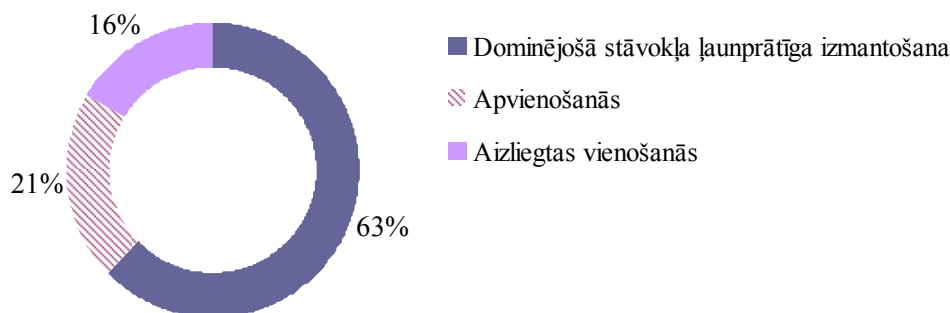
Nr.	Pasākuma/ darbības rezultāts aktivitāte	Plānotais rezultatīvais rādītājs	Sasniegtais rezultatīvais rādītājs
1.	Veiktas smagāko Konkurences likuma pārkāpumu (aizliegto vienošanos un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas) izmeklēšanas (maksimālais skaits)	18	23
2.	Smagāko Konkurences likuma pārkāpumu izmeklēšanas ilgums (vidējais mēnešu skaits, salīdzinot ar Konkurences likumā noteiktajiem 24 mēnešiem)	15	10
3.	Veiktas pārbaudes par dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma ievērošanu (pasākumu skaits)	10	12
4.	Veiktas uzņēmumu apvienošanās kontroles (maksimālais lietu skaits)	7	9
5.	Ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanas izskatīšanas laiks (Konkurences likumā noteiktais ilgums 120 dienas)	80	85 ¹
6.	Veikta konkurences situācijas izpēte tirgus uzraudzības lietu ietvaros (uzraudzības lietu skaits), īpašu uzmanību pievēršot tādām jomām kā zāļu ražošana/izplatīšana, pasažieru pārvadājumi, degvielas mazumtirdzniecība, maksas televīzija u.c	10	10
7.	Sagatavoti priekšlikumi tiesību aktos noteikto ierobežojumu novēršanai noteiktos sektoros (neelastīgā piedāvājuma, tīkla infrastruktūras, profesionālo pakalpojumu u.c.) (skaits)	1	1
8.	Organizētas apmācības, semināri, konferences nozaru asociāciju pārstāvjiem, pašvaldībām, uzņēmējiem un tiesnešiem par konkurences tiesībām Latvijā un ES (pasākumu skaits)	2	2
10.	Veikta iestādes pārstāvība tiesā (skaits)	45	75

Attiecīgi saskaņā ar plānoto Konkurences padome ir sniegusi gan tai uzticētos starpiestāžu, gan publiskos pakalpojumus: izskatījusi iesniegumus par Konkurences likuma un Reklāmas likuma pārkāpumiem, sniegusi konsultācijas par konkurences tiesību jautājumiem, izskatījusi iesniegumus par tirgus dalībnieku paziņoto vienošanos, pieņēmusi lēmumus par tirgus dalībnieku apvienošanas, kā arī informējusi sabiedrību par konkurences aizsardzības un uzraudzības jomas jautājumiem.

¹ 2010. gada laikā pieauga tādu apvienošanu īpatsvars, kuru rezultātā varēja tikt samazināta konkurence konkrētajā tirgū, tādējādi tās varēja tikt atļautas tikai, nosakot tirgus dalībniekiem saistošus noteikumus, kas novērš apvienošanās negatīvās sekas attiecībā uz konkurenci. Attiecīgi bija nepieciešams papildu laiks informācijas ieguvei, tirgus dalībnieku uzklaušanai, iegūtās informācijas izvērtēšanai, kā arī iespējamo saistošo noteikumu izvērtēšanai.

2.1. Konkurences padomes pieņemtie lēmumi

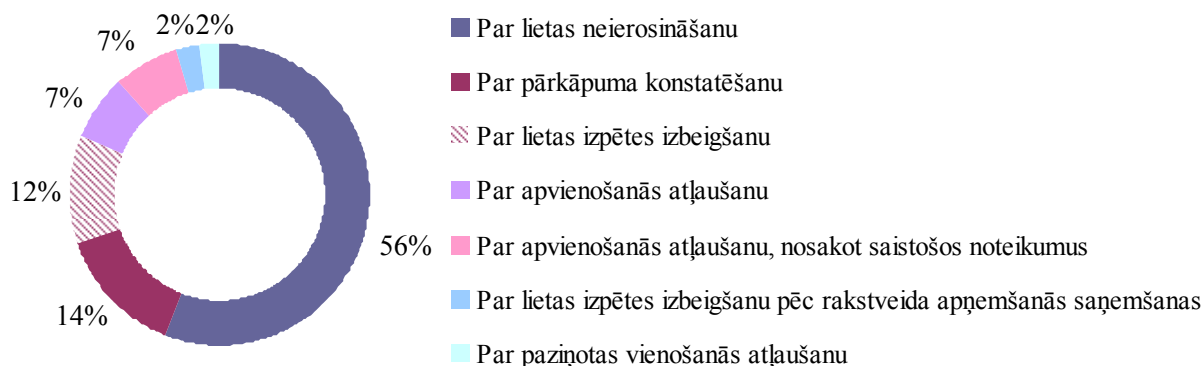
2010. gadā Konkurences padome pieņēmusi kopumā 43 lēmumus par Konkurences likuma iespējamajiem pārkāpumiem (skat. 2. att.). Sešu lēmumu ietvaros tika konstatēti pārkāpumi, par kuriem kopumā astoņiem uzņēmumiem un vienai profesionālajai asociācijai piemēroti naudas sodi 178 717,93 latu apmērā.

2. attēls. Konkurences padomes 2010. gadā pieņemto gala lēmumu skaits sadalījumā pa pārkāpumu veidiem

Salīdzinot ar 2007. un 2008. gadu, Konkurences padomes pieņemto lēmumu skaits ir sarucis. Tam par iemeslu ir gan ekonomiskās krīzes izraisīts tirgus aktivitātes un attiecīgi arī apvienošanās darījumu skaita samazinājums, gan arī ievērojams iestādes darbības nodrošināšanai paredzētā budžeta finansējuma samazinājums – salīdzinot ar 2008. gadu, Konkurences padomes finansējums samazināts par vairāk nekā 61 %.

2010. gadā par galvenajām prioritātēm konkurences aizsardzības jomā Konkurences padome bija noteikusi smagāko konkurences pārkāpumu – vienošanās aizlieguma pārkāpumu un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas – atklāšanu un novēršanu. Šajā jomā pērn pieņemti kopumā 34 lēmumi un ar pieciem no tiem tika konstatēts pārkāpums, tādējādi kopumā sodīti septiņi uzņēmumi un viena profesionālā asociācija un tiem piespriesti naudas sodi 151 467,93 latu apmērā.

3. attēls. 2010. gadā pieņemto gala lēmumu veidi

Lēmumi par pārkāpuma konstatēšanu kopumā 2010. gadā tika pieņemti 14 % lietu, savukārt 2 % gadījumu, ņemot vērā lietderības apsvērumus, lai nodrošinātu tūlītēju un labprātīgu

pārkāpuma izbeigšanu un kaitējuma konkurencei novēršanu, Konkurences padome lēma par lietas izpēti izbeigšanu pēc tam, kad iesaistītais tirgus dalībnieks rakstveidā apņēma novērst un turpmāk nepieļaut konkurences ierobežojumus, ko izraisījušas tā darbības.

Salīdzinot ar 2009. gadu, pērn vairāk kā divkārt pieaudzis par lietas neierosināšanu pieņemto lēmumu skaits, sasniedzot 56 % no visiem pieņemtajiem lēmumiem. Motivētu lēmumu neierosināt lietu Konkurences padome pieņem, ja, padziļināti izvērtējot tirgus dalībnieka iesniegumā ietvertu informāciju, netiek rasts pamatojums aizdomām par likuma pārkāpumu. Tādējādi šādu lēmumu skaita pieaugums varētu būt skaidrojamas ar saspringto ekonomisko situāciju, kad uzņēmumi, tiecoties atrisināt radušos sarežģījumus, vērsas pēc palīdzības konkurences uzraudzības iestādē, tomēr ne vienmēr pietiekami izvērtē šādas rīcības pamatotību.

12 % lēmumu pieņemti par lietas izpēti izbeigšanu gadījumos, kad sākotnējā informācija liecināja par iespējamu Konkurences likuma pārkāpumu, taču izpēti gaitā tas netika pierādīts, savukārt pārējie 16 % lēmumu saistīti ar apvienošanās un paziņotas vienošanās izvērtēšanu (skat. 3. att.).

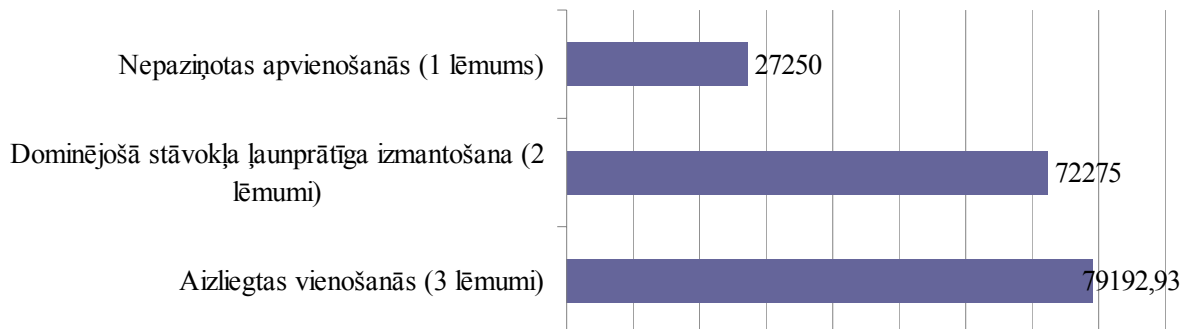
Lēmumu statistikas kopsavilkums:

Aizliegtas vienošanās	7
Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu	3
Par lietas neierosināšanu	3
Par paziņotu vienošanos (atļaut)	1
Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana	27
Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu	2
Par lietas izpēti izbeigšanu	5
Par lietas izpēti izbeigšanu pēc rakstveida apņemšanās saņemšanas	1
Par lietas neierosināšanu	19
Uzņēmumu apvienošanās	9
Par apvienošanās atļaušanu	3
Par apvienošanās atļaušanu, nosakot saistošos noteikumus	3
Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu, jo neiesniedza ziņojumu pirms apvienošanās	1
Par lietas neierosināšanu	2
Reklāmas likuma pārkāpumi	0
Kopā	43

Piemērotie naudas sodi

2010. gadā kopumā sešu lēmumu ietvaros Konkurences padome ir piemērojusi naudas sodus 178 717,93 latu apmērā. Naudas sodi piemēroti astoņiem uzņēmumiem un vienai profesionālajai asociācijai.

Gan pēc piespriesto naudas sodu summārā apjoma, gan pēc konstatēto pārkāpumu skaita (skat. 4. att.) visvairāk sodu pērn uzlikts par aizliegtām vienošanās tirgus dalībnieku darbībās. Lēmums par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu pieņemts arī divās lietās par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un vienā – par nepaziņotu apvienošanos.

4. attēls. Piemēroto naudas sodu summa (latos) sadalījumā pa pārkāpumu veidiem

Tirgus dalībniekiem uzlikto naudas sodu apmērs pārskata periodā bija diapazonā no 500 līdz 62 275 latiem. Piemērota soda lielums atkarīgs no pārkāpuma ilguma un smaguma nepaziņotu apvienošanas gadījumā vai attiecīgā tirgus dalībnieka iepriekšējā finanšu gada apgrozījuma, pārkāpuma smaguma, ilguma, izraisītajām sekām un citiem faktoriem aizliegtu vienošanos un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas gadījumā.

2010. gada laikā par Konkurences likuma un Reklāmas likuma pārkāpumiem valsts budžetā ieskaitīti naudas sodi 308 523,26 latu apmērā. No tiem 89,8 % jeb 277 191,06 lati nomaksāti pēc administratīvo līgumu noslēgšanas.

Līdz 2010. gada beigām nav samaksāti Konkurences padomes uzliktie naudas sodi 3 575 716,93 latu apmērā – nav beidzies to nomaksai atvēlētais laiks, ir uzsākta lēmuma par naudas soda uzlikšanu piespiedu izpilde, kuru veic zvērināts tiesu izpildītājs, vai arī lēmums ir pārsūdzēts un rit tiesvedība. Gadījumā, ja Konkurences padomes lēmums tiek pārsūdzēts, tā ietvaros piemērotais naudas sods uzņēmumam jāmaksā tikai pēc tiesvedības beigām, ja vien tiesa to neatceļ.

2.2. Tiesvedība

Konkurences padomes gala lēmumus var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas. Attiecīgi nav pārsūdzami lēmumi par lietas ierosināšanu, par papildu izpēti uzsākšanu tirgus dalībnieku apvienošanās kontroles lietās un par lēmuma pieņemšanas termiņa pagarināšanu.

No visiem Konkurences padomes 2010. gadā pieņemtajiem gala lēmumiem (kopumā – 43) pārsūdzēti tika septiņi, tajā skaitā visi tie lēmumi, ar kuriem konstatēti pārkāpumi.

2010. gadā tiesvedība tika izbeigta 20 lietās, visās pēc būtības spēkā atstājot Konkurences padomes lemto. Četros gadījumos tiesvedība izbeigta pēc administratīvo līgumu noslēgšanas, 15 lietās tiesa atstājusi spēkā Konkurences padomes lēmumu, bet vienā lietā lēmums pēc būtības atstāts spēkā, vien precizējot noteikto naudas soda apmēru.

Administratīvos līgumus 2010. gadā Konkurences padome ir noslēgusi ar 19 uzņēmumiem.

Administratīvo līgumu jeb izlīgumu Konkurences padome ir tiesīga slēgt, lai izbeigtu tiesisku strīdu. Tādējādi netiek pieļauta ilgstošā tiesvedība, kas parasti seko Konkurences padomes lēmumu pārsūdzībai, tā ļaujot taupīt valsts pārvaldes resursus un paātrināt piemērotā naudas soda nomaksu. Savukārt uzņēmumiem, ar ko tiek slēgts līgums, parasti tiek samazināts piemērotais naudas sods. Kā vienu no pamatnosacījumiem administratīvā līguma noslēgšanai Konkurences padome izvirza vainas konkrētajā pārkāpumā atzīšanu. Pēc līguma noslēgšanas Konkurences padomes lēmums stājas spēkā.

2010. gadam beidzoties, par Konkurences padomes pieņemtajiem lēmumiem tiesvedībā bija 38 lietas.

2.3. Konkurences likuma pārkāpumu izmeklēšana

Aizliegtas vienošanās

Aizliegtas vienošanās ir īpaši smags konkurences tiesību pārkāpums, kas var nodarīt lielu un visbiežāk neatgriezenisku kaitējumu konkrētajam tirgum, patērētājiem un nereti ilgtermiņā arī pašiem pārkāpumā iesaistītajiem uzņēmumiem, kas, neizjutot konkurences spiedienu, zaudē konkurētspēju, tādējādi aizliegtu vienošanos atklāšana un novēršana ir viena no galvenajām Konkurences padomes prioritātēm.

2010. gadā Konkurences padome pieņēma septiņus lēmumus par iespējamiem vienošanās aizlieguma pārkāpumiem. Ar trim lēmumiem tika konstatēti pārkāpumi, ar trim tika lemts par lietas neierosināšanu, jo pēc padziļinātas situācijas izpētes netika gūts apstiprinājums bažām, ko par iespējamiem pārkāpumiem pauduši iesniegumu iesniedzēji, savukārt ar vienu lēmumu tika atļauta divu uzņēmumu paziņota sadarbības vienošanās.

Par dalību aizliegtā vienošanās pērn Konkurences padome sodījusi piecus uzņēmumus un vienu profesionālo asociāciju, piemērojot naudas sodus kopumā Ls 79 192,93 apmērā.

Divās no trim lietām, kuru ietvaros konstatēts vienošanās aizlieguma pārkāpums, izmeklēšana tika uzsākta pēc Konkurences padomes iniciatīvas, savukārt vienā gadījumā par iespējamo pārkāpumu ziņoja cietušo uzņēmumu organizācija – Latvijas Tirgotāju asociācija.

Lai arī uzņēmējiem ir nodrošināta iespēja iecietības programmas ietvaros ziņot par dalību kartelī un kā pirmajam ziņotājam tikt atbrīvotam no naudas soda, līdz šim šī iespēja nav izmantota. Tādējādi vienošanās aizlieguma pārkāpumu atklāšana lielā mērā ir iespējama tieši pateicoties Konkurences padomes aktīvai darbībai, analizējot un padziļināti pētot norises tirgos.

Divas no konstatētajām bijušas horizontālās vienošanās starp konkurentiem, viena – vertikālā vienošanās jeb vienošanās, kuru noslēguši divi vai vairāki tirgus dalībnieki, no kuriem katrs veic saimniecisko darbību atšķirīgā ražošanas vai izplatīšanas līmenī.

Pieņemto lēmumu rezultātā Konkurences padome novērsusi divus cenu fiksēšanas gadījumus – Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija sodīta par aizliegtu vienošanos, nosakot minimālo maksu, ko tās biedri var piemērot par gada pārskata pārbaudi, savukārt divi tehnisko eļļu un

šķidrumu tirgotāji – SIA „UNITED OILS” un SIA „UNITED OILS VIDZEME” – par produkcijas tālākpārdošanas cenas fiksēšanu, tā deformējot konkurenci un maldinot patērētājus par to izvēles iespējām.

Savukārt divi elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji – SIA „Telia Latvija” un SIA „Stream Net” – sodīti par komercinformācijas apmaiņu (aizpildītu finanšu un tehnisko piedāvājumu), piedaloties Valmieras pilsētas pašvaldības un Jelgavas pilsētas Domes publiskajā iepirkumā. Vienlaikus minētajiem uzņēmumiem un vēl vienam šī tirgus dalībniekam – SIA „TAB Group” – piemērots sodas par aizliegtu vienošanos piedāvājuma atsevišķam uzņēmumam ietvaros. SIA „Telia Latvija”, SIA „Stream Net” un SIA „TAB Group” saskaņotu darbību rezultātā SIA „TAB Group” piedāvāja interneta pakalpojumus par SIA „Telia Latvija” noteiktu cenu. Liela elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēja rīcība, sniedzot norādījumus par pakalpojuma cenu mazākam, rada nepamatotu tirgus caurskatāmību un cenas mākslīgu paaugstināšanu.

Līdztekus pārkāpumu lietām, pēc uzņēmumu iesnieguma izvērtējot plānotās sadarbības sekas, Konkurences padome pieņēma lēmumu atļaut AS „Aldaris” un SIA „Bauskas alus” vienošanos loģistikas jomā, ļaujot AS „Aldaris” vairumtirdzniecībā Latvijā un, iespējams, arī ārpus tās izplatīt SIA „Bauskas alus” alu un iesala dzērienus. Izvērtējot vienošanās nosacījumus, Konkurences padome konstatēja, ka šī alus darītāju vienošanās ir atļaujama, jo tās pozitīvais efekts atsver iespējamo kaitējumu konkurencei un palīdz attīstīties mazam/vidējam uzņēmumam SIA „Bauskas alus”.

Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana

Jebkurā brīvā tirgū tirgus spēku ietekmē var izveidoties uzņēmumi, kas atrodas dominējošā stāvoklī. Šādu uzņēmumu tirgus vara ir pietiekama, lai darbotos pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem, tomēr atrašanās dominējošā stāvoklī pati par sevi nav pārkāpums – Konkurences likums aizliedz uzņēmumiem šo dominējošo stāvokli izmantot ļaunprātīgi, kavējot konkurentu ienākšanu vai darbību konkrētajā tirgū.

Dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas novēršana ir īpaši svarīga mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kuriem ierobežotu resursu dēļ nav iespējas uzvarēt negodīgā konkurences cīņā. Ļaunprātīgas kāda tirgus dalībnieka dominējošā stāvokļa izmantošanas novēršana ir būtiska arī no patērētāju interešu aizsardzības viedokļa, jo netiek pieļauta tirgus situācijai neatbilstošu cenu veidošana.

2010. gadā Konkurences padome pieņēmusi 27 lēmumus par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu. No tiem divās lietās pieņemts lēmums par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu, sešās – par lietas izpēti izbeigšanu (no tām vienā lietā izpēte tika izbeigta pēc tirgus dalībnieka rakstveida apņemšanās novērst un turpmāk nepieļaut tā darbību izraisītos konkurences ierobežojumus) un 19 – par lietas neierosināšanu.

Liels neierosināto lietu skaits atspoguļo saspringto ekonomisko situāciju – uzņēmumi izmanto visus tiem pieejamos rīkus savu tiesību un interešu aizsardzībai, tomēr ne vienmēr pēc situācijas izpēti ir iespējams rast pamatojumu lietas ierosināšanai.

Par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu naudas sodu kopumā 72 275 latu apmērā Konkurences padome piemērojusi četrām komercsabiedrībām.

2010. gadā Konkurences padome pirmo reizi piemērojusi dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu, kas stājās spēkā 2008. gada nogalē. Līdz tam īpaši ražotāju/ piegādātāju un lielo mazumtirgotāju attiecību regulēšanai paredzētā

norma darbojusies preventīvi – tirgus uzraudzībā Konkurences padome pārliecinājās, ka pēc normas stāšanās spēkā no lielveikalu un piegādātāju līgumiem izslēgti likumā par netaisnīgiem atzītie nosacījumi.

Dominējošais stāvoklis mazumtirdzniecībā būtiski atšķiras no klasiskā dominējošā stāvokļa tieši tirgus varas apjoma ziņā. Uzņēmumam, kas atrodas dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā, piemīt spēja uzspiest netaisnīgus darījuma nosacījumus vai maksājumus piegādātājiem, taču atšķirībā no klasiskā dominējošā stāvokļa nepiemīt spēja rīkoties pilnīgi neatkarīgi no patērētājiem vai konkurentiem. Attiecīgi atrašanās dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā uzņēmumam uzliek īpašu atbildību, veidojot attiecības ar piegādātājiem.

2010. gadā tika pieņemti lēmumi trīs no četrām par iespējamu dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgu izmantošanu ierosinātajām lietām. Informāciju par iespējamajiem pārkāpumiem Konkurences padome ieguva tirgus uzraudzību ietvaros, tādējādi visas pērn izskatītās lietas tika ierosinātas pēc iestādes pašiniciatīvas.

Lieta pret SIA „Maxima Latvija” tika izbeigta un pārkāpumi tās ietvaros netika konstatēti, tomēr tika secināts, ka SIA „Maxima Latvija” atrodas dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā un tādējādi tai jāievēro īpaša atbildība, veidojot attiecības ar piegādātājiem

Vienā no divām pret SIA „RIMI Latvia” ierosinātajām lietām tika konstatēts, ka uzņēmums ļaunprātīgi izmantojis savu dominējošo stāvokli mazumtirdzniecībā, uzspiežot AS „Valmieras piens” ekonomiski nepamatotus maksājumus (atlaides) par preču atrašanos *Supernetto* zīmola veikalos. Savukārt otrā lietā Konkurences padome pieņēma lēmumu faktu trūkuma dēļ izbeigt lietas izpēti, jo, nesniedzot pilnīgu atbildi uz iestādes informācijas pieprasījumu, potenciāli cietušais uzņēmums liedza iespēju pilnvērtīgi izvērtēt lietas faktiskos apstākļus.

2010. gadā par dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgu izmantošanu pieņemtie lēmumi nodrošina praksi, uz kuru var atsaukties ražotāji, gan veidojot savas attiecības ar mazumtirgotājiem, gan konflikta gadījumā vērsties Konkurences padomē.

Uzņēmumu apvienošanās

Lai arī pērn izskatīto apvienošanās gadījumu skaits nav liels – tikai deviņi uzņēmumu darījumi atbilduši Konkurences likumā noteiktajiem kritērijiem, pēc kuru sasniegšanas, lai apvienotos, nepieciešama Konkurences padomes atļauja – liels ir bijis tādu apvienošanās īpatsvars, kuru rezultāta varēja tikt būtiski ietekmēta konkurences situācija konkrētajā tirgū un attiecīgi Konkurences padomei bija jāizšķiras par tādu saistošo noteikumu piemērošanu, kas novērs potenciālo kaitējumu.

Līdzīgi kā 2009. gadā arī pērn Konkurences padomē izskatāmo apvienošanās gadījumu skaitu ietekmējusi ekonomiskās krīzes laikā samazinātā darījumu aktivitāte.

No deviņiem izskatītajiem apvienošanās gadījumiem trijos Konkurences padome pieņēmusi atļaujošu lēmumu, trijos apvienošanās atļauta, nosakot saistošos noteikumus, vienā gadījumā tirgus dalībniekam ir piemērots naudas sods par apvienošanās ziņojuma neiesniegšanu, bet divos gadījumos tika lemts par lietas neierosināšanu, jo nav apstiprinājušās iesniedzēju aizdomas par iespējamajiem likuma pārkāpumiem.

Tā, atļaujot AS „Rīgas Miesnieks” iegādāties AS „Jelgavas gaļas kombināts”, Konkurences padome noteica saistošos noteikumus, kas nodrošina mazumtirgotāja neatkarīgas izvēles iespēju un nerada papildu šķēršļus jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai. Plaši saistošie noteikumi, kas vērsti uz konkurences saglabāšanu un patērētāju un piegādātāju – vietējo

maksas TV kanālu – interešu aizsardzību, tika noteikti arī, atļaujot Baltkom grupas, Izzi grupas un SIA „EST Risinājumi” apvienošanas.

Saskaņā ar Konkurences likumu kā apvienošanās tika izvērtēta arī RIMI lielveikala darbības uzsākšana Siguldas tirdzniecības centrā „Šokolāde”.

Jauna RIMI lielveikala atvēršanai Siguldā bija nepieciešama Konkurences padomes atļauja, jo šāds darījums, kad viens uzņēmums iegūst tiesības izmantot cita uzņēmuma aktīvus (šajā gadījumā – tirdzniecības telpas), un kad šo aktīvu izmantošanas tiesību iegūšana palielina tā tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū, ir uzskatāms par apvienošanos Konkurences likuma izpratnē. Apvienošanās atļauja nepieciešama, ja izpildās likumā noteiktie kritēriji – šajā gadījumā iepriekšēja finanšu gadā apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums pārsniedzis 25 miljonus latu un iepriekšējā nomnieka – SIA „Palink” – apgrozījums konkrētajās telpās pārsniedzis 1,5 miljonus latu.

Uzraugot apvienošanās, Konkurences padomes galvenā prioritāte ir sabiedrības interešu aizsardzība, nepieļaujot pārmērīgu tirgus koncentrāciju un saglabājot izvēli patērētājiem. Vienlaikus iestāde tiecas nodrošināt tirgus dalībnieku ziņojumu ātru un kvalitatīvu izskatīšanu, papildu informācijas iegūšanu un atbilstoša lēmuma pieņemšanu. Vidējais vienas apvienošanās lietas izskatīšanas ilgums Konkurences padomē pērn bija 85 dienas, kamēr maksimālais šādu lietu izskatīšanai Konkurences likumā paredzētais termiņš ir 120 dienas.

2.4. Tirgus uzraudzība

Tirgus uzraudzības ir būtisks konkurences veicināšanas un aizsardzības rīks – tirgus uzraudzību ietvaros iegūstot informāciju par mērķtiecīgi izvēlētiem tirgiem, Konkurences padome veic konkurences situācijas analīzi, nepieciešamības gadījumā izstrādā un iesniedz atbildīgajām institūcijām priekšlikumus konkurences situācijas uzlabošanai, kā arī pārbauda, vai uzraugamajā tirgū netiek veikti Konkurences likuma pārkāpumi.

Lai savas kompetences ietvaros mazinātu ekonomiskās krīzes negatīvo ietekmi uz tautsaimniecību, par 2010. gada prioritāti Konkurences padome bija izvirzījusi to tirgu uzraudzību, kas būtiski ietekmē Latvijas iedzīvotāju ikdienas izdevumus.

Tā divi no sešiem 2010. gadā konstatētajiem Konkurences likuma pārkāpumiem tika atklāti, balstoties uz iestādes veikto tirgus uzraudzību ietvaros iegūtu informāciju. Tāpat, pamatojoties uz informāciju, kas tika iegūta veikto tirgus uzraudzību ietvaros, tika ierosinātas astoņas lietas.

2010. gadā Konkurences padome pabeidza uzraudzību desmit² tirgus sektoros:

- **Ceļu būvniecības tirgus uzraudzības** ietvaros tika analizēta konkurences situācija autoceļu, ielu un meža ceļu būvniecības, rekonstrukcijas un periodiskās uzturēšanas jomā laika posmā no 2005. gada līdz 2009. gadam, attiecīgi apzinot potenciālos draudus, kā arī aplūkojot potenciālos risinājumus pastāvošajām problēmām. Uzraudzības gaitā gūtā informācija ļāva Konkurences padomei ierosināt divas lietas, no kurām vienā tika konstatēta aizliegta vienošanās, bet otrā izpēte tika izbeigta pēc iesaistītā uzņēmuma rakstveida apņemšanās novērst tā darbību izraisīto kaitējumu konkurencei. Vienlaikus tika secināts, ka ceļu būvniecībā lielāko daļu no kopējā nozares apjoma veido publiskie iepirkumi, tāpēc aktivitātes un konkurence tajā ir lielā mērā atkarīga no valsts finanšu

² Informācija par divām no 2010. gadā noslēgtajām tirgus uzraudzībām tiks iekļauta 2011. gada pārskatā, jo, noslēdzoties 2010. gadam, plašākas informācijas izpaušana var kaitēt izmeklēšanas interesēm.

kapacitātes, valsts politikas, kā arī no konkrēto iepirkumu rīkotāju profesionalitātes un godaprāta, tādējādi tirgu nav iespējams sakārtot tikai ar konkurences stiprināšanu.

- **Automobiļu apkopes un remonta tirgus uzraudzības rezultātā** tika secināts, ka starp neatkarīgajiem servisiem un pilnvarotajiem servisiem tehniskās apkopes un remontdarbu tirgū automašīnas garantijas laikā pastāv nepietiekama konkurence. Turpretim konkurence pēcgarantijas tirgū visa veida pakalpojumiem ir vērtējama kā pietiekami sīva un tirgus dalībnieku skaits šajā tirgū ir ļoti liels. Līdztekus uzraudzībai Konkurences padome izsūtīja plašsaziņas līdzekļiem, kā arī izvietoja savā interneta vietnē skaidrojumu par to, ka auto ražotāja pilnvarotā remontētāja statuss nedod šādam uzņēmumam tiesības ierobežot konkurenci, liedzot vai kavējot citu remontētāju iespējas strādāt ar konkrētās markas automobiļiem vai nesniedzot garantijas remontu tiem automobiļiem, kas iepriekš remontēti citā servisā.
- **Atsevišķu nepārtikas preču (kosmētikas, trikotāžas piederumu, sadzīves ķīmijas u.tml.) tirgus uzraudzība** ļāva secināt, ka aplūkotajām nepārtikas precēm Latvijā ir raksturīgi lieli uzcelojumi. Tā, piemēram, sieviešu zeķu bikšu uzcelojums vidēji pārsniedz 200 %, salīdzinot ar ražotāja cenu, bet atsevišķām kosmētikas precēm uzcelojums pārsniedz pat 1000 %. Vienlaikus Konkurences likuma pārkāpumi aplūkotajā tirgū netika konstatēti, uzraudzības ietvaros secinot, ka augstie uzcelojumi lielā mērā skaidrojami ar Latvijas nelielo tirgu, augstajām loģistikas un mārketinga izmaksām, kas īpaši būtiskas ne pirmās nepieciešamības precēm, kā arī lielā mērā ar tirgotāju izvēlēto stratēģiju tirgot nelielākus apjomus par augstāku cenu. Tirgum raksturīga arī vēsturiski izveidojusies lielāku uzcelojumu noteikšana importētajām precēm. Ierobežota konkurence uzraudzības ietvaros tika konstatēta populārāko zīmolu vairumtirdzniecības līmenī.
- **Mērniecības, ģeodēzijas un zemes ierīcības pakalpojumu tirgus uzraudzības** ietvaros Konkurences likuma pārkāpumi netika atklāti un tika konstatēts, ka tirgū Latvijā kopumā pastāv spēcīga konkurence. Vienlaikus Konkurences padome secināja, ka Rīgā konkurences apstākļos nepamatoti darbojas pašvaldības uzņēmums un Rīgas domes saistošie noteikumi atsevišķos tirgos tam veido monopolstāvokli, tādējādi Rīgā paaugstinot noteiktu mērniecības pakalpojumu cenas un pagarinot izpildes termiņus. Tāpat tika konstatēts, ka no pārējā Latvijā spēkā esošajiem atšķirīgie noteikumi Rīgā, pieprasot plašāku topogrāfisko specifikāciju, uzliek nepamatotu papildu finanšu slogu topogrāfiskā plāna pasūtītajam.
- **Maksas televīzijas tirgus uzraudzības** ietvaros tika analizētas dažādas pakalpojuma nodrošināšanas platformas (tehnoloģijas) un to aizvietojamības iespējas, tāpat tika identificētas galvenās problēmas tirgū, ienākšanas barjeras, kā arī raksturotas maksas televīzijas tirgus attīstības tendences. Lai novērstu uzraudzības laikā konstatēto konkurences risku, ko rada ilgtermiņa līgumi, kas paredz soda sankcijas par pirmstermiņa līgumu izbeigšanu, Konkurences padome ierosināja papildināt Elektronisko sakaru likumu ar normām, kas uzliek pienākumu maksas televīzijas operatoriem norādīt līguma noteikumos to pakalpojuma kvalitātes līmeni, ko operators apņemas nodrošināt konkrētam klientam. Kvalitātes neatbilstība līgumā nostiprinātajam līmenim nodrošinātu patērētājam iespēju mainīt operatoru bez soda sankcijām. Uzraudzības ietvaros iegūtā informācija tika izmantota arī BALTKOM grupas, IZZI grupas un SIA „EST Risinājumi” apvienošanās izvērtēšanā.
- **Bērnu pārtikas tirdzniecības tirgus uzraudzības** laikā Konkurences padome ieguva informāciju par tirgū pastāvošajām barjerām, tirgus attīstības tendencēm, preču aizvietojamību un konkurenci vairumtirdzniecības līmenī, kā arī veica nozari regulējošo

normatīvo aktu analīzi. Balsoties uz uzraudzības laikā gūto informāciju, tika ierosināta lieta par iespējamiem konkurences tiesību pārkāpumiem atsevišķu šī tirgus dalībnieku darbībās.

- **Elektronisko sakaru pakalpojumu tirgus Latvijas teritorijā tirgus uzraudzības** gaitā gūtā informācija ļāva Konkurences padomei ierosināt lietu, kuras ietvaros, savukārt, tika konstatēta aizliegta vienošanās trīs šī tirgus dalībnieku darbībās.
- **Profesionālās pilnveides un tālākizglītības tirgus uzraudzības** ietvaros gūtā informācija ļāva Konkurences padomei ierosināt lietu par iespējamu aizliegtu vienošanos divu šī tirgus dalībnieku darbībās.

Tāpat 2010. gada laikā tikai turpinātas iepriekš uzsākas, kā arī no jauna ierosinātas tirgus uzraudzības lietas, kuru izpēte turpinās arī 2011. gadā. Attiecīgi 2010. gadam noslēdzoties, Konkurences padome turpināja izpēti 17 dažādos tirgos, tai skaitā vērtējot cukura realizāciju, zāļu izplatīšanu, degvielas mazumtirdzniecību un citas patērētājiem būtiskas nozares.

2.5. Normatīvo aktu pilnveidošana

Izvērtējot līdzšinējo pieredzi dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma piemērošanā, 2010. gadā tika uzsākts darbs pie Konkurences likuma grozījumu, kas ļautu iestādei efektīvāk aizstāvēt aizskarto no lielajiem mazumtirdzniecības tīkliem atkarīgo ražotāju/piegādātāju attiecības, izstrādes.

Lai samazinātu administratīvos šķēršļus un veicinātu konkurenci par labu patērētājiem, 2010. gada laikā Konkurences padome kopumā ir sniegusi **atzinumus par** vairāk kā 30 Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātajiem **tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem, kā arī spēkā esošiem tiesību aktiem**, kas attiecas uz dažādām nozarēm, piemēram, farmāciju, atkritumu apsaimniekošanu, būvniecību, reklāmu, elektroniskajiem sakariem, izglītības iestāžu akreditāciju un daudzām citām.

Izvērtējot normatīvo aktu projektus, Konkurences padome tiecas novērst nepamatotas barjeras, prasības ienākšanai tirgū, nepamatoti atšķirīgus regulējumus, jo jebkādi nepamatoti ierobežojumi konkrētā tirgū atstāj negatīvu ietekmi uz konkurenci un ilgākā laika posmā – arī uz patērētājiem.

Tā, piemēram, pērn saistībā ar likumprojekta „Grozījumi Publisko iepirkumu likumā” izskatīšanu Saeimā, Konkurences padome ir sagatavojusi priekšlikumus un precizējumus attiecībā uz kandidātu vai pretendentu izslēgšanu no iepirkuma procedūras sakarā ar konkurences tiesību pārkāpumiem. Savukārt saistībā ar likumprojektu „Grozījumi Likumā par ostām” Konkurences padome iebilda pret priekšlikumu piešķirt ostas pārvaldēm tiesības sniegt pakalpojumus tajās jomās, kuras tā pati kontrolē un piešķir atļaujas, kas tām radītu interesi radīt sev labvēlīgākus apstākļus.

Attiecībā uz Saeimā izskatāmo likumprojektu „Elektronisko mediju likums” Konkurences padome uzskatīja, ka jāparedz Ministru kabinetam pilnvaras noteikt elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu zemes raidīšanas ciparu formātā aprēķināšanas metodiku un samaksas kārtību, bet saistībā ar likumprojektu „Atkritumu apsaimniekošanas likums” Konkurences padome iestājās pret vēlmi samazināt atkritumu apsaimniekotāju konkurences iespējas ārpus ilgtermiņa līgumiem ar pašvaldībām un atkritumu radītāju un valdītāju izvēles iespējas un iespēju pašvaldībai dibināt vai piedalīties kapitālsabiedrībā, kurai būs tiesības veikt atkritumu apsaimniekošanu attiecīgajā administratīvajā teritorijā, apejot likumprojektā noteiktās pasūtījuma procedūras. Minētie iebildumi ir iesniegti Valsts prezidenta kancelejai, Saeimas

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas, kā arī Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijām.

2.6. Starptautiskā sadarbība

Iestādes starptautiskās sadarbības mērķis ir pilnībā izmantot iespējas, ko sniedz Konkurences padomes darbība Eiropas Savienības un pasaules konkurences iestāžu tīklos, bet noteiktās prioritātes – piedalīties normatīvo aktu izstrādē Eiropas Savienības līmenī un nodrošināt savlaicīgu prasību pārņemšanu Latvijas tiesību sistēmā, piedalīties dokumentu apspriešanā, sanāksmju sagatavošanā un to gaitā.

Tāpat tiek nodrošināta sadarbība ar Eiropas Komisiju un citu valstu konkurences aizsardzības iestādēm kopīgu lietu izmeklēšanā un pieredzes apmaiņā.

Konkurences padome aktīvi līdzdarbojas starptautiskās organizācijās un tīklos, no kuriem būtiskākie ir Eiropas konkurences tīkls, Starptautiskais konkurences tīkls un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD).

Eiropas konkurences tīkla (ECN) mērķis ir nodrošināt iespēju Eiropas Savienības dalībvalstu konkurences iestādēm diskutēt par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta (aizliegtas vienošanās) un 102. panta (dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) piemērošanu, kā arī veicināt sadarbību starp šīm iestādēm.

2010. gadā Konkurences padome turpināja aktīvu dalību ECN darbā. Lai apgūtu pārējo Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Komisijas pieredzi konkurences tiesību pārkāpumu izmeklēšanā, veicinātu sadarbību ar citām konkurences iestādēm un piedalītos jaunāko Komisijas iniciatīvu apspriešanā, Konkurences padomes pārstāvji piedalījās ECN plenārsēdēs un vairāku tās darba grupu sanāksmēs, kurās tika apspriesti dokumenti un jautājumi, kuri ir aktuāli Latvijā un attiecībā uz kuriem vērstās Eiropas Savienības politikas nākotnē ietekmēs Latviju – par rekomendācijām piensaimniecības jautājumos, dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas un karteļu apkarošanas praksi un politikas veidošanu, Eiropas Savienības dalībvalstu pieredzi apvienošanās gadījumu uzraudzībā ekonomiskās krīzes apstākļos, kā arī konkurenci finanšu un maksājumu pakalpojumu tirgū.

Tāpat Konkurences padome ir sniegusi informāciju ECN apkārtrakstam, kas tiek izdots reizi divos mēnešos. Apkārtrakstā tiek iekļauta informācija par svarīgākajiem notikumiem ECN dalībvalstu konkurences uzraudzības iestāžu darbībā – būtiskākajām izskatītajām lietām, veiktajiem pētījumiem un tirgus uzraudzībām, likumdošanas aktualitātēm un citiem būtiskiem ar konkurences politiku saistītiem jautājumiem.

Starptautiskā konkurences tīkla (ICN) ietvaros tiek nodrošināta informācijas un pieredzes apmaiņa starp konkurences uzraudzības iestādēm no visas pasaules, tādējādi veicinot dinamisku dialogu, kas savukārt kalpo par pamatu vienotas izpratnes un pamatotu konkurences politikas principu izveidei. Tā 2010. gadā Konkurences padomes pārstāvji piedalījās ICN organizētajā ikgadējā konferencē.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) mērķis ir atbalstīt ekonomisko izaugsmi, veicināt nodarbinātību, paaugstināt dzīves kvalitāti, uzturēt finanšu stabilitāti, atbalstīt citu valstu ekonomisko attīstību, kā arī sekmēt tirdzniecības pieaugumu. Viens no būtiskiem šīs organizācijas darbības virzieniem ir tieši konkurences uzraudzība. 2010. gadā Konkurences padome pārstāvēja Latviju OECD Globālajā forumā par konkurences jautājumiem. Forumā ietvaros īpaša uzmanība tika pievērsta tādiem tematiem kā valsts atbalsts un subsīdijas, aizliegtas vienošanās un korupcija publiskajos iepirkumos. Sadarbībā ar

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju foruma dalībniekiem tika sagatavota informācija par Latvijas pieredzi saistībā ar korupciju publiskajos iepirkumos.

2010. gadā Konkurences padomes vadība piedalījās vairākos ikgadējos starptautiskos konkurences uzraudzības iestāžu pasākumos – Eiropas Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta organizētajā konkurences iestāžu vadītāju sanāksmē, Eiropas konkurences institūciju vadītāju sanāksmē, kā arī Eiropas Konkurences dienas konferencē. Tāpat Konkurences padome tika pārstāvēta Amerikas Savienoto Valstu Fordhamas Konkurences tiesību institūta speciāli konkurences institūciju augstākā līmeņa vadītājiem paredzētā seminārā un tam sekojošajā ikgadējā konferencē par starptautiskajām konkurences tiesībām un politiku, kā arī konkurences uzraudzības iestāžu pārvaldību.

Pērn Konkurences padome vairākām starptautiskām organizācijām (Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankai, ICN, kā arī starptautiskiem izdevumiem (*Global Competition Review*) un izglītības un pētniecības iestādēm sagatavojusi informāciju un sniegusi atbildes par konkurences politikas jautājumiem Latvijā. Tāpat ir notikusi tikšanās ar Starptautiskā Valūtas fonda un Pasaules Bankas pārstāvjiem un sagatavota informācija ikgadējam Starptautiskās advokātu asociācijas izdevumam *Getting the Deal Through – Merger Control 2011*.

Konkurences padomes darbinieki piedalījās tikšanās reizē ar Eiropas Komisijas pārstāvjiem, lai apspriestu ar „ES 2020” stratēģiju un Latvijas nacionālās reformu programmas izstrādi saistītos jautājumus. Šajā pasākumā tika sniegta prezentācija par konkurences izaicinājumiem.

2010. gadā **stiprināta Baltijas valstu konkurences uzraudzības iestāžu sadarbība**. Latvijas Konkurences uzraudzības iestādes delegācija piedalījās VII ikgadējā Baltijas valstu konkurences konferencē Pērnavā, kā arī pieredzes apmaiņas un turpmākās sadarbības plānošanās nolūkā apmeklēja Lietuvas konkurences uzraudzības iestādi Viļņā.

Piedaloties konkursā, 2010. gadā Konkurences padome ieguvusi tiesības piedalīties Moldovas, Rumānijas, Latvijas un Austrijas konkurences iestāžu mērķsadarbības (*Twinning*) projekta īstenošanā. Projekta mērķis ir atbalsta sniegšana Moldovas konkurences aizsardzības aģentūrai konkurences un valsts atbalsta politikas ieviešanā un īstenošanā. Pēc uzsākšanas, kas paredzēta 2011. gadā, projekta īstenošanai atvēlēti 18 mēneši, kā arī Eiropas Savienības finansējums 1 milj. eiro apmērā.

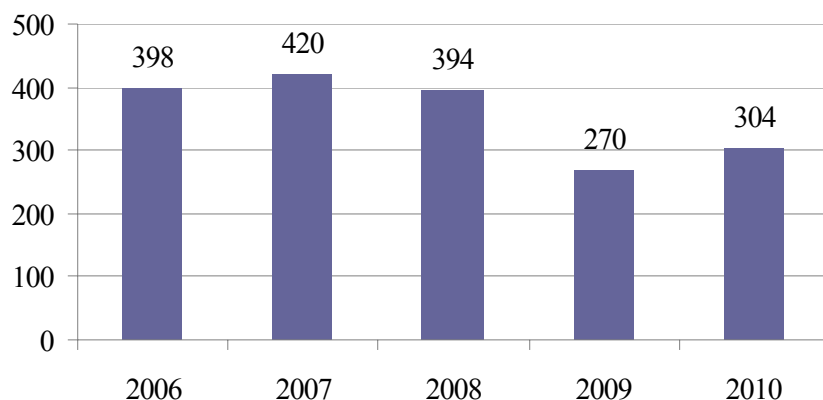
Dalība Eiropas Savienības tiesību aktu izstrādē un izpildē

Pārskata periodā Konkurences padome ir izvērtējusi virkni Eiropas Savienības dokumentu projektu, sagatavojot par tiem viedokli.

Konkurences padome ir piedalījiesies Latvijas nostājas izstrādē par Komisijas izstrādātajiem paziņojumiem par labāku pārtikas apgādes ķēdes darbību Eiropā, efektīvāku un godīgāku tirdzniecības un izplatīšanas iekšējo tirgu līdz 2020. gadam, kā arī par izstrādāto priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par maksājuma kavējumu novēršanu komercdarījumos un augsta līmeņa darba grupas piensaimniecības jautājumos ziņojumu.

2010. gadā Konkurences padome saņēma informāciju par 304 lietām, kuras iesniegtas izvērtēšanai Eiropas Komisijā saistībā ar Padomes regulu Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK apvienošanās regula). No tām lietās, kuru ietvaros apvienošanās dalībniekiem Latvijā bija uzrādīts apgrozījums, netika konstatēts, ka apvienošanās būtiski ietekmētu konkurenci Latvijā, tādējādi nebija nepieciešams aicināt Komisiju izvērtēt nepieciešamību kādu apvienošanās lietu vai atsevišķas lietas daļu nodot izskatīšanai Konkurences padomei saskaņā ar Konkurences likumu.

Salīdzinot ar 2009. gadu, pērn Eiropas Komisijā izskatīto apvienošanās gadījumu skaits pieaudzis (skat. 5. att.).

5. attēls. Eiropas Komisijā izskatīto apvienošanās lietu skaits

Kopumā visvairāk paziņojumu par uzņēmumu saplūšanu, apvienošanos vai kopuzņēmuma (*joint venture*) izveidošanu pērn Eiropā saņemti no farmācijas, medicīnas piederumu, patēriņa preču, finanšu pakalpojumu, kā arī elektroenerģijas un gāzes tirgu dalībniekiem. Daudz apvienošanās gadījumu pērn bijis arī atkritumu apsaimniekošanas, televīzijas un informācijas tehnoloģiju tirgos.

Papildus šīm lietām saskaņā ar EK Regulu Nr. 773/2004 pērn iestāde saņēmusi informāciju par izmeklēšanas gaitu 16 Eiropas Komisijā ierosinātās lietās par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. panta pārkāpumiem (dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana un iespējamās aizliegtās vienošanās), tādējādi nodrošinot iespēju izvairīties no paralēlas izmeklēšanas veikšanas.

III. KONKURENCES PADOMES PĀRVALDĪBA

3.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

2010. gadā Konkurences padome ir apguvusi 99,74 % no iestādei kopumā paredzētā finansējuma (skat. tabulu).

Veicot izdevumu optimizāciju, Konkurences padome ir atteikusies no visiem pakalpojumiem, kas nav saistīti ar iestādes drošību un veicamajām pamatfunkcijām, kā rezultātā apakšprogrammā „**Konkurences politikas ieviešana**” 2010. gada 12 mēnešos apgūti līdzekļi 449,23 tūkst. latu apmērā, kas ir par 288,56 tūkst. latu jeb 39,11 % mazāk nekā 2009. gada 12 mēnešos.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	737 784	450 401	450 401
1.1.	dotācijas	727 039	450 401	450 401
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi			
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	10 745		
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi			
2.	Izdevumi (kopā)	737 784	450 401	449 229
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	734 284	447 411	446 239
2.1.1.	kārtējie izdevumi	734 284	447 411	446 239
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	3 500	2 990	2 990

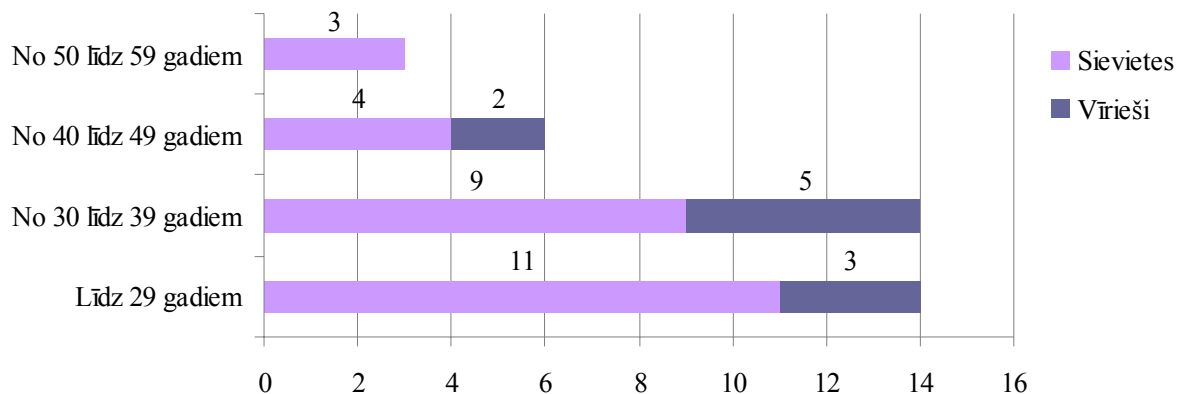
3.2. Personāls

2010. gada sākumā Konkurences padomē bija 46 amata vietas, no kurām 39 – valsts civildienesta ierēdņu amata vietas, bet pārējās septiņas – darbinieku amata vietas, savukārt 2010. gada beigās iestādē bija 43 amata vietas, no kurām 36 – valsts civildienesta ierēdņu amata vietas, bet pārējās septiņas – darbinieku amata vietas.

Saskaņā ar Konkurences likuma grozījumiem tika likvidētas divas Konkurences padomes locekļu ierēdņu amatu vietas, to skaitu no pieciem samazinot līdz trīs. Sakarā ar 2009. gada nogalē parakstīto vienošanos ar Ekonomikas ministriju par grāmatvedības funkcijas nodošanu ministrijas pārziņā tika likvidēta viena darbinieka – galvenā grāmatveža – vieta. Optimizējot iestādes struktūru pārskata periodā tika reorganizētas divas ekspertu ierēdņu amatu vietas analītiskajos departamentos, izveidojot vienu ierēdņa amatu vietu (projekta vadītājs) un vienu darbinieka amatu vietu (vecākais ekonomists).

Faktiskais iestādē nodarbināto personu skaits 2010. gadā bija 37 personas, no kurām 30 bija valsts civildienesta ierēdņi, bet septiņi – darbinieki.

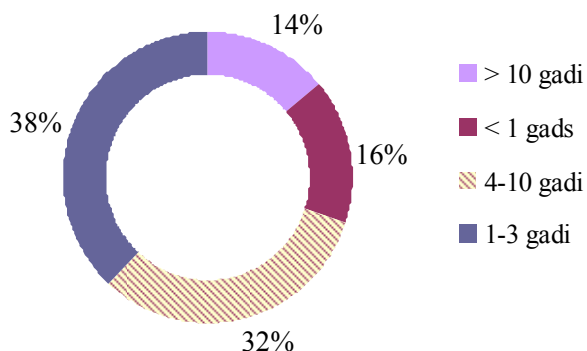
2010. gadā Konkurences padomē 73 % no personāla bija sievietes un 27 % – vīrieši. 2010. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, par 9 % palielinājās gados jaunu (vecuma grupā līdz 29 gadiem) darbinieku īpatsvars. 28 cilvēki jeb 76 % no visa darbinieku skaita bija vecuma grupā līdz 40 gadiem (skat. 6. att.). Vadošā personāla vidējais vecums pārskata gadā bija 37 gadi.

6. attēls. Personāla skaits sadalījumā pa vecuma un dzimuma grupām

2010. gadā tika atbrīvoti 6 valsts civildienesta ierēdņi un 2 darbinieki. Valsts civildienesta attiecības tika uzsāktas ar 6 ierēdņiem un 1 darbinieku.

Pārskata gada beigās 14 % darbinieku iestādē bija nostrādājuši vairāk nekā desmit gadus jeb visu Konkurences padomes kā patstāvīgas valsts pārvaldes iestādes pastāvēšanas laiku. Darbinieku sadalījumu pēc iestādē nostrādātā laika skat. 7. attēlā.

7. attēls. Darbinieku sadalījums pēc Konkurences padomē nostrādātā laika

2010. gada beigās 46 % no personāla bija piešķirta augstākā 6. kvalifikācijas pakāpe, bet 27 % – 5. kvalifikācijas pakāpe.

Personāla izglītība

2010. gadā iestādē visiem 37 faktiski nodarbinātajiem ierēdņiem un darbiniekiem bija augstākā izglītība un 25 strādājošie jeb 68 % no kopējā personāla skaita bija ieguvuši maģistra grādu.

Ņemot vērā iestādes darbības specifiku, vairumam darbinieku ir jurista vai ekonomista izglītība. Pārējie ieguvuši izglītību inženierzinātnēs, filoloģijā, vadībzinātnē u.c. Vairākiem ierēdņiem ir iegūtas divas augstākās izglītības.

2010. gadā ierēdņu un darbinieku darbības rezultātu novērtēšanas rezultātā tika apzinātas nepieciešamās mācības un pēc sastādītā apmācību plāna 21 darbinieks tika nosūtīts kvalifikācijas paaugstināšanai uz 13 Valsts administrācijas skolas piedāvātajām apmācībām un trīs semināriem citās mācību iestādēs. Konkurences padomes darbinieki apmeklēja mācības tādās jomās kā konkurences tiesības, Eiropas Savienības tiesības, publiskie iepirkumi, administratīvās tiesības, angļu valoda, iekšējā kontrole, statistiskās informācijas ieguve un izmantošana, korupcijas novēršana un citas.

Divi Konkurences padomes darbinieki pērn piedalījās Tieslietu ministrijas organizētajās ES tiesību aktu pārņemšanas un ieviešanas informācijas sistēmas (ESTAPIKS) apmācībās, bet viens darbinieks – valsts un pašvaldību darbinieku apmācībās darbam ar Elektronisko iepirkumu sistēmas Elektronisko katalogu.

3.3. Iestādes darbības uzlabošana

Konkurences padome savā darbībā ievēro labas pārvaldības principu, kas saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu ietver atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses.

Lai nodrošinātu iespējami kvalitatīvu un ātru lietu izskatīšanas procesu, kurā līdzsvarota atklātība un datu aizsardzība, Konkurences padome tiecas arvien pilnveidot iekšējos normatīvos aktus.

Starp būtiskākajiem pērn no jauna izstrādātajiem vai uzlabotajiem iekšējiem normatīvajiem aktiem minami Konkurences padomes kārtība nozaru monitoringa un tirgus uzraudzību

veikšanai, ar Konkurences padomes lēmumiem uzlikto naudas sodu uzskaites procedūra, kā arī lietu ietvaros veicamās tirgus dalībnieku maksātspējas procesa uzraudzības kārtība. Tāpat turpināts darbs pie dokumentu (tai skaitā ierobežotas pieejamības informāciju saturošu dokumentu) aprites noteikumu pilnveidošanas.

Ņemot vērā izmaiņas Konkurences padomes funkcijās, kā arī ievērojamo darbinieku skaita samazinājumu pēdējo divu gadu laikā, 2010. gada sākumā tika veikta Konkurences padomes organizatoriskās struktūras reorganizācija, trīs Izpilddirektoram tieši pakļautu analītisko departamentu vietā izveidojot divus.

Tāpat 2010. gada nogalē Ekonomikas ministrijas pārvaldībā nodota Konkurences padomes informācijas tehnoloģiju infrastruktūra, kā arī darbstaciju un serveru administrēšanas funkcijas, tādējādi optimizējot iestādes atbalsta funkciju nodrošināšanai nepieciešamos resursus.

Ar mērķi uzlabot finanšu līdzekļu lietderīgu izlietošanu un kontroli Konkurences padome ir veikusi vairāku iekšējo normatīvo aktu aktualizāciju.

2010. gadā Konkurences padome ieguldījusi ievērojamu darbu iestādes darbības stratēģijas jaunajam plānošanas ciklam izstrādē.

IV. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Viens no būtiskākajiem Konkurences padomes uzdevumiem ir konkurences veicināšana, uzlabojot sabiedrības izpratni par konkurences tiesību normām un to ietekmi un uzņēmējdarbības vidi, kā arī sabiedrību kopumā.

Informējot un izglītojot sabiedrību, Konkurences padome tiecas veidot uz zināšanām balstītu konkurences kultūru un tādējādi atbilstoši savam darbības virsmērķim veicināt situāciju, kad tirgus strādā patērētāju interesēs un pastāv spēcīga konkurence starp godīgi strādājošiem uzņēmumiem.

Situācijā, kad sabiedrība ir informēta par konkurences tiesību normām un to būtību, pieaug neiecietības pret konkurences tiesību pārkāpumiem, tādējādi samazinās iespēja šīs normas pārkāpt un uzraugošajai institūcijai palielinās iespēja atklāt likumpārkāpumus.

Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Būtisks komunikācijas kanāls Konkurences padomes saziņai ar tās mērķauditoriju ir iestādes **interneta vietne** www.kp.gov.lv. Tajā ievietota informācija par Konkurences padomi, tās funkcijām un darbības rezultātiem – tajā tiek publicēti Konkurences padomes pieņemtie lēmumi, informācija par veiktajām tirgus uzraudzībām un pētījumiem, kā arī informācija par aktualitātēm konkurences politikas jomā Latvijas un Eiropas Savienības mērogā.

Vienlaikus interneta vietnē ir nodrošināta iespēja uzdot jautājumu Konkurences padomes speciālistiem, ļaujot iestādei saņemt atgriezenisko saiti – informāciju par tās darbības vērtējumu un iespējamajiem problēmjaudājumiem, kam jāpievērš pastiprināta uzmanība.

Lai nodrošinātu iespēju pārskatāmi iepazīties ar konkurences tiesību piemērošanas praksi Latvijā, kopš 2010. gada līdzās iestādes pieņemtajiem lēmumiem Konkurences padomes mājas lapā ir pieejami arī tiesu spriedumi, ar kuriem izbeigta tiesvedība gadījumos, kad iestādes lēmums pārsūdzēts. Tāpat visiem lēmumiem norādīts to pašreizējais statuss – lēmums ir stājies spēkā, atrodas tiesvedībā vai atcelts.

Stiprinot elektroniski pieejamās informācijas bāzi, pērn Konkurences padome aktualizējusi konkurences jautājumiem veltīto sadaļu portālā Tava Eiropa.

Par pieņemtajiem lēmumiem un aktualitātēm konkurences uzraudzības jomā Konkurences padome regulāri **informē plašsaziņas līdzekļus**, jo katrs pieņemtais lēmums attiecas ne vien uz konkrēto situāciju un tirgus dalībniekiem, bet arī uz konkurences vidi kopumā. Publiskajā vidē pieejama informācija par konstatētiem pārkāpumiem uzskatāmi parāda nelikumīgas rīcības sekas, tādējādi veicinot sabiedrības izpratni un tiesisku rīcību.

Lai skaidrotu konkurences situāciju un tendences dažādos preču un pakalpojumu tirgos, iepriekš izvērtējot informācijas nozīmīgumu plašākai sabiedrībai, Konkurences padome informē plašsaziņas līdzekļus par tās veikto tirgus uzraudzību un pētījumu rezultātiem. Tā īpaši palšu rezonansi pērn guva Konkurences padomes publiskotie pētījuma rezultāti par augstajiem uzcenojumiem atsevišķām nepārtikas precēm (kopjošajai un dekoratīvajai kosmētikai, sadzīves ķīmijai, sieviešu zeķubiksēm) – lai arī iestāde nekonstatēja konkurences tiesību pārkāpumus, informācija par tirgotāju cenu politiku izglīto patērētājus un var kalpot par iemeslu iepirkšanās paradumu maiņai, kas, savukārt, var motivēt tirgotājus domāt par patērētājiem pievilcīgāku cenu noteikšanu.

Lai veicinātu tirgus dalībnieku tiesisku rīcību un panāktu vienotu izpratni par spēkā esošajām konkurences tiesību normām, Konkurences padome rīko pasākumus, kas saistīti ar **tiesību aktu normu satura skaidrošanu**.

Atsaucoties uz uzņēmumu izrādīto interesi un īpaši skaidrojot aktuālos jautājumus, Konkurences padome sagatavojusi informatīvus materiālus par tādiem tematiem kā, piemēram, auto remonts pilnvarotajos un neatkarīgajos remonta servisos vai rīcība situācijās, kad ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības lielveikals vēlas nomāt telpas, kuras pirms tam savai saimnieciskajai darbībai izmantojis cits mazumtirdzniecības lielveikals.

Pastiprināti vēršoties pret publisko iepirkumu pretendentu veiktiem konkurences tiesību pārkāpumiem, Konkurences padome arī sagatavojusi un izplatījusi informatīvu materiālu, kas iepirkumu rīkotājiem palīdz atpazīt pretendentu negodprātīgas rīcības.

Pārskata periodā, lai pārrunātu aktuālus konkurences politikas jautājumus, Konkurences padomes darbinieki tikušies ar Latvijas Tirgotāju asociācijas, Latvijas Apdrošinātāju asociācijas, Latvijas Elektronisko komunikāciju asociācijas, Latvijas Siltumuzņēmumu asociācijas, Latvijas Komercbanku asociācijas, Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas un citu organizāciju, kā arī tirgus dalībnieku – uzņēmumu – pārstāvjiem.

Eiropas Komisijas un Sorosa Fonda–Latvija līdzfinansētā projekta „Baltijas valstu tiesnešu mācības par konkurences tiesībām. Līdzības un atšķirības jurisprudencē” ietvaros Konkurences padomes darbinieki kā lektori piedalījās Latvijas Tiesnešu mācību centra organizētajos semināros par konkurences tiesību jautājumiem.

Ikdienas darba ietvaros Konkurences padomes darbinieki juridisko pakalpojumu biroju pārstāvjiem, uzņēmējiem un citiem interesentiem rakstiski, telefoniski vai iestādes noteiktajos apmeklētāju pieņemšanas laikos klātienē sniedz **konsultācijas par konkurences jautājumiem**. 2010. gada laikā sniegtas vairāk nekā 200 konsultācijas.

Regulāri piedaloties starptautiskās konferencēs un Eiropas Savienības organizāciju darba grupās par konkurences normu piemērošanu dalībvalstīs, Konkurences padomes pārstāvji piedalās pilsoniskās sabiedrības, nevalstisko organizāciju un komercsabiedrību informēšanā un tādējādi **konkurences kultūras veidošanā starptautiskā līmenī**.

Eiropas Savienības finansētā nacionālo tiesnešu apmācības projekta „*Concordia*” ietvaros Konkurences padomes darbinieki kā lektori nodeva savas zināšanas konkurences tiesību jomā Itālijas, Slovākijas, Čehijas un arī Latvijas tiesnešiem.

Sabiedrības līdzdalība

Konkurences politikas izstrādē un kultūras veidošanā būtiska loma ir Konkurences padomes **sadarbībai ar nevalstisko sektoru** (uzņēmējiem un to profesionālajām apvienībām, pilsonisko sabiedrību) – informācijas apmaiņa normatīvo aktu izstrādes gaitā ļauj laikus novērst iespējamās nepilnības, savukārt konsultācijas par spēkā esošajām tiesību normām nodrošina to izpratni un veicina ievērošanu.

Tā sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības Kooperatīvu asociāciju pērn Konkurences padome ir izstrādājusi vadlīnijas, kas apraksta konkurences regulējumu lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām.

Būtisks sabiedrības līdzdalības veids ir tās sniegtais **vērtējums par iestādes darbu** – šī atgriezeniskā saite palīdz konstatēt un novērst iestādes darbības nepilnības. Dialoga veidošana ar komercsabiedrībām Konkurences padomei ļauj novērst iespējamās konfliktsituācijas.

V. PLĀNI 2011. GADAM

2010. gadā, uzsākot darbu pie darbības stratēģijas nākamajam plānošanas periodam, Konkurences padome izvirzījusi šādas darbības prioritātes:

1. Pilnveidot informācijas iegūšanas sistēmu, lai spētu savlaicīgi konstatēt tādus latentus noziegumus kā uzņēmumu darbība kartēļos, tai skaitā paplašinot iestādes pilnvaras;
2. Pilnveidot un efektīvizēt izmeklēšanas procesu, lai nodrošinātu, ka lēmumi tiek pieņemti iespējami īsākos termiņos;
3. Balstoties uz iepriekšējā periodā uzkrāto pieredzi (pieņemtajiem lēmumiem, tirgus uzraudzības rezultātiem), pozicionēt iestādi kā informācijas avotu un kompetences centru, kurā var vērsties gan patērētāji, gan uzņēmēji un it īpaši valsts pārvaldes institūcijas, lai saņemtu informāciju par administratīvajiem šķēršļiem ienākšanai dažādos tirgos, tirgus struktūru un tās ietekmi uz cenām;
4. Sniegt atbalstu uzņēmējiem gadījumos, kad rodas aizdomas, ka ieiešanu jaunos tirgos kavē konkrētajā valstī esošs dominējošs tirgus dalībnieks vai, iespējams, notikusi aizliegta vienošanās par tirgus sadali;
5. Dažādu sabiedrības grupu izglītošana par godīgas konkurences ietekmi uz sabiedrības labklājību un valsts konkurētspēju, lai nodrošinātu neiecietību ne tikai pret šķietamiem konkurences pārkāpumiem, bet arī pret reāliem pārkāpumiem, ko veic uzņēmēji ikdienā.

Saskaņā ar izvirzītajām prioritātēm, līdztekus nemainīgi prioritāram uzdevumam – smagāko Konkurences likuma pārkāpumu (karteļa vienošanos un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas) atklāšanai un novēršanai – 2011. gadā Konkurences padome turpinās iepriekšējā gadā uzsāktās plašās tirgus uzraudzības aktivitātes.

Tirgus uzraudzības ļauj iestādei ne vien pēc savas iniciatīvas atklāt un novērst konkurences tiesību pārkāpumus, bet arī identificēt nepamatotus dažādu nozaru normatīvā regulējuma izraisītus konkurences kropļojumus, kā arī tirgus dalībniekiem un plašākai sabiedrībai piedāvāt ieskatu dažādu nozaru tirgu konkurences situācijā un attīstības tendencēs. Starp būtiskākajām 2011. gadā uzraugamajām nozarēm minami cukura, degvielas un zāļu tirgi.

Tāpat 2011. gadā paredzēts darbs pie Konkurences likuma grozījumu sagatavošanas.

Īpaša uzmanības 2011. gadā tiks pievērsta komunikācijai ar sabiedrību un jo īpaši ar tieši ieinteresētajām mērķauditorijām – uzņēmējdarbības vides pārstāvjiem, kā arī valsts pārvaldes institūcijām.

Savukārt starptautiskās sadarbības jomā līdztekus dalībai Eiropas Savienības, Eiropas konkurences tīkla u.c. darba grupās, kas apkopo nacionālo konkurences institūciju lietu izmeklēšanas un likumdošanas praksi un izstrādā ieteikumus Eiropas Savienības tiesību sistēmas pilnveidošanai, Konkurences padome uzsāks dalību Moldovas, Rumānijas, Latvijas un Austrijas konkurences iestāžu mērķsadarbības (*Twinning*) projekta īstenošanā, tā ietvaros sniedzot atbalstu Moldovas konkurences aizsardzības aģentūrai konkurences un valsts atbalsta politikas ieviešanā un īstenošanā.

Kontakti

Konkurences padome

Brīvības iela 55, LV-1010, Latvija

Tālrunis: 67282865

Fakss: 67242141

E-pasts: konkrudence@kp.gov.lv

Interneta vietne: www.kp.gov.lv